

Odbor za ustavna pitanja

2016/2055(INI)

21.10.2016

MIŠLJENJE

Odbora za ustavna pitanja

upućeno Odboru za proračunski nadzor

o ulozi zviždača u zaštiti finansijskih interesa EU-a
(2016/2055(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Morten Messerschmidt

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za ustavna pitanja poziva Odbor za proračunski nadzor da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. smatra da zviždači imaju ključnu ulogu u pomaganju institucijama i tijelima država članica i EU-a u sprečavanju i borbi protiv povreda načela integriteta i zlouporabe moći kojima se dovodi u pitanje ili ugrožava javno zdravlje i sigurnost, finansijski integritet, gospodarstvo, ljudska prava, okoliš i vladavina prava na europskoj i nacionalnoj razini, ili se povećava nezaposlenost, ograničava ili narušava pošteno tržišno natjecanje te podriva povjerenje građana u demokratske institucije i procese; naglašava da, u tom kontekstu, zviždači uvelike doprinose povećanju demokratske kvalitete javnih institucija i povjerenja javnosti u potonje, tako što ih čine transparentnijima i izravno odgovornima građanima;
2. napominje da bi se zviždačima, kao i uključenim javnim tijelima ili institucijama, trebala osigurati pravna zaštita prava koja je zajamčena Poveljom Europske unije o temeljnim pravima i odredbama nacionalnog prava;
3. podsjeća na to da se u članku 22. točki (c) Pravilnika o osoblju od institucija EU-a zahtijeva da uvedu interna pravila o prijavama nepravilnosti u cilju pružanja zaštite za zviždače koji prijave zloupotrebu za koju postoji sumnja, kao i za njihova prava i interese, te da zajamče donošenje politika za zaštitu i prevenciju, kao i odgovarajućih pravnih lijekova za moguću odmazdu od strane institucije za koju rade;
4. žali što ta pravila nisu usvojile sve institucije i tijela EU-a; stoga ih poziva da bez odgode usvoje i primijene pravila za zaštitu zviždača;
5. podsjeća na to da su države članice kao prve primateljice sredstava EU-a obvezne nadzirati zakonitost njihove potrošnje;
6. smatra da je nužno poticati etičku kulturu kako bi se osiguralo da zviždači ne budu žrtve odmazde ili internih sukoba;
7. napominje da je Komisija u svojem izvješću o suzbijanju korupcije u EU-u navela da iako su države članice EU-a uspostavile većinu potrebnih pravnih instrumenata i institucija za suzbijanje korupcije, njihovi rezultati ipak nisu zadovoljavajući u cijelom EU-u; stoga poziva države članice da ulože konkretnе napore ne bi li osigurale odgovarajući kapacitet tih instrumenata i institucija i poboljšale njihovu učinkovitost; sa zabrinutošću napominje da se antikorupcijska pravila ne provode uvijek istom jačinom, da se sustavni problemi ne rješavaju dovoljno učinkovito, da relevantne institucije nemaju uvijek dovoljno kapaciteta za provedbu tih pravila, da su objelodanjene namjere još uvijek predaleko od konkretnih rezultata i da istinska politička volja za suzbijanjem korupcije često nedostaje; stoga poziva države članice da provedu istinska antikorupcijska pravila i da istovremeno u svojim nacionalnim zakonodavstvima pravilno primijene europske i međunarodne standarde i smjernice povezane sa zaštitom zviždača;
8. poziva Komisiju da poduzme zakonodavne mjere radi poboljšanja transparentnosti pružanjem punog pristupa dokumentima i borbom protiv korupcije, uključujući i aktivnosti povezane s organiziranim kriminalom; smatra da je presudno ojačati zakonodavne mjere kojima je cilj zajamčiti transparentnost i sljedivost finansijskih

tokova, posebno kad je riječ o sredstvima EU-a, među ostalim, uz provođenje završne revizije kako bi se provjerilo jesu li ta sredstva ispravno iskorištena;

9. žali što mnoge države članice još nisu uvele zasebna pravila za zaštitu zviždača, posebice s obzirom na to da je zaštita zviždača ključan element u sprečavanju korupcije i borbi protiv nje i da se preporučuje u članku 33. Konvencije UN-a protiv korupcije;
10. podsjeća da su u Direktivi Komisije 2015/2392 utvrđeni postupci izvještavanja, zahtjevi za vođenje evidencije i mjere zaštite za zviždače; naglašava da je važno zviždačima osigurati mogućnost prijavljivanja kršenja na povjerljiv način, kao i primjerenu i potpunu zaštitu anonimnosti, među ostalim i u digitalnom okruženju, ali žali zbog činjenice da je to jedan od rijetkih primjera sektorskog zakonodavstva koji sadrži odredbe o zviždačima;
11. poziva Komisiju da uspostavi pravni okvir EU-a o zaštiti zviždača, kako bi se poboljšala njihova zaštita u državama članicama;
12. potiče Komisiju da prouči najbolje prakse iz postojećih programa za zviždače u drugim zemljama diljem svijeta; skreće pozornost na činjenicu da neki od postojećih programa uključuju novčane nagrade za zviždače (primjerice, postotak određenih sankcija); smatra da bi takve novčane nagrade mogle predstavljati važan prihod za zviždače koji su ostali bez posla zbog prijavljivanja nepravilnosti, iako je takav sustav potrebno pažljivo regulirati kako bi se spriječila njegova eventualna zloupotreba;
13. poziva države članice da se suzdrže od kriminalizacije aktivnosti zviždača kada oni otkrivaju informacije o nezakonitim aktivnostima ili nepravilnostima kojima se narušavaju finansijski interesi EU-a;
14. žali zbog odluke Komisije o povlačenju poglavlja o institucijama EU-a iz izvješća o korupciji u državama članicama i stoga poziva Komisiju da u izvješće ponovno uvrsti to važno poglavlje;
15. poziva sve institucije EU-a da u skladu s člankom 22. točkom (c) novog Pravilnika o osoblju uzmu u obzir izvješće Ombudsmana o vlastitoj inicijativi od 24. srpnja 2014. u kojemu se sva tijela EU-a poziva da usvoje etičke mehanizme upozorenja i pravne okvire za prijave nepravilnosti koji se izravno temelje na internim pravilima Ureda ombudsmana; potvrđuje svoju odlučnost da to učini;
16. poziva Komisiju i države članice da izrade i uspostave konkretnе politike i programe za podizanje razine osviještenosti o društvenoj važnosti zviždača za jamčenje poštovanja načela integriteta, otkrivanje povreda temeljnih prava i vladavine prava, kao i za izbjegavanje zloupotrebe moći u našim društvima;
17. poziva na uspostavu pristupačnih, sigurnih i izravnih kanala za dijeljenje informacija o mogućim nepravilnostima koje utječu na finansijske interese EU-a, uz istovremeno jamčenje povjerljivosti kada je riječ o takvim informacijama i zviždačima;
18. smatra da bi Komisija trebala žurno revidirati svoj Kodeks ponašanja povjerenika, na način da poveća njegovu transparentnost i da ga uskladi s pravilima iz Ugovora, kako bi se izbjegli sukobi interesa koji bi mogli narušiti sliku javnosti o integritetu institucija EU-a.

**REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA
U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE**

Datum usvajanja	20.10.2016	
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:	17 1 0
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Mercedes Bresso, Pascal Durand, Danuta Maria Hübner, Diane James, Ramón Jáuregui Atondo, Jo Leinen, György Schöpflin, Pedro Silva Pereira, Barbara Spinelli, Kazimierz Michał Ujazdowski	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Isabella Adinolfi, Max Andersson, Gerolf Annemans, Charles Goerens, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Jiří Pospíšil	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 200. st. 2.	Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Csaba Sógor	